

Bruxelles, 20.12.2017.
COM(2017) 815 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Prvo izvješće u okviru mehanizma suspenzije viza

{SWD(2017) 480 final}

I. Uvod

Liberalizacija viznog režima jedan je od najsnažnijih instrumenata kojima Unija olakšava međuljudske kontakte i jača veze između državljana trećih zemalja i Unije. Ovo izvješće sastavljeno je s obzirom na dužnost Komisije da trajno prati ispunjavaju li treće zemlje zahtjeve za liberalizaciju viznog režima te da o tome izvješćuje Europski parlament i Vijeće najmanje jednom godišnje u skladu s člankom 1.a stavkom 2.b Uredbe (EZ) br. 539/2001¹ i u skladu s izjavom Komisije od 17. veljače 2017.²

Procjenjivanje mjerila za liberalizaciju viznog režima primjenjuje se na zemlje koje su uspješno zaključile dijaloge o liberalizaciji viznog režima u skladu s relevantnim akcijskim planovima i programima, tj. zemlje zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva. Izvješće je usmjereno na konkretna područja³ za svaku pojedinačnu zemlju za koja se smatra da je potrebno daljnje praćenje i poduzimanje mjera kako bi se osigurali kontinuitet i održivost napretka postignutog u okviru postupka liberalizacije viznog režima. Stoga se u ovom izvješću ne razmatraju mjerila i obveze koji se stabilno provode. Komisija detaljno izvješćuje o širem stanju u području unutarnjih poslova i pravosuđa, što je relevantno i za provedbu obveza u pogledu liberalizacije viznog režima, u okviru paketa o proširenju za zemlje zapadnog Balkana⁴, odnosno u okviru provedbe odgovarajućih sporazuma o pridruživanju za zemlje Istočnog partnerstva. Razdoblje procjene iz ovog izvješća počinje od datuma donošenja posljednjih relevantnih izvješća: za zemlje zapadnog Balkana od donošenja *Petog izvješća o praćenju nakon liberalizacije viznog režima* u veljači 2015.⁵, a za zemlje Istočnog partnerstva od *završnih izvješća o napretku liberalizacije viznog režima*, koja su donesena u prosincu 2013. za Republiku Moldovu⁶, odnosno u prosincu 2015. za Ukrajinu i Gruziju.

Statistički dio ovog izvješća obuhvaća te države članice i pridružene zemlje, odnosno 26 država članica koje primjenjuju Uredbu (EZ) br. 539/2001 i četiri zemlje pridružene

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81, 21.3.2001., str. 1.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/371 Europskog parlamenta i Vijeća od 1. ožujka 2017. (SL L 61, 8.3.2017., p. 1.).

² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6290-2017-ADD-1/hr/pdf>.

³ Konkretna područja utvrđena su u skladu s akcijskim planovima za liberalizaciju viznog režima za svaku pojedinačnu zemlju. Mjerila su podijeljena u četiri „bloka” tehnički relevantnih pitanja: 1. sigurnost isprava, uključujući biometrijske podatke; 2. integrirano upravljanje granicama, upravljanje migracijama i azil; 3. javni red i sigurnost; 4. vanjski odnosi i temeljna prava. Ovo je izvješće usmjereno na sljedeća konkretna područja (povezana s 2. i 3. blokom): Albanija (nezakonite migracije, izvršavanje zakonodavstva), bivša jugoslavenska republika Makedonija (organizirani kriminal, izvršavanje zakonodavstva), Bosna i Hercegovina (nezakonite migracije, organizirani kriminal), Crna Gora (nezakonite migracije, organizirani kriminal), Srbija (nezakonite migracije, organizirani kriminal), Moldova (nezakonite migracije, suzbijanje korupcije, pranje novca), Gruzija (nezakonite migracije, azil, organizirani kriminal, suzbijanje korupcije, suzbijanje diskriminacije), Ukrajina (nezakonite migracije, suzbijanje korupcije, organizirani kriminal). Komisija i dalje pomno prati provedbu mjerila povezanih s 1. i 4. blokom, posebice u pogledu suzbijanja diskriminacije te položaja ranjivih skupina stanovništva, osobito mjera za uključivanje Roma.

⁴ Posljednji put doneseno u studenome 2016.

⁵ U skladu s izjavom Komisije od 8. studenoga 2010.:

http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/d-mk/dv/1027_12/1027_12en.pdf

⁶ Dalje u tekstu Moldova.

schengenskom prostoru (dalje u tekstu „schengenski prostor“)⁷. Procjena konkretnih područja temelji se ponajprije na informacijama koje Eurostatu dostavljaju schengenski prostor+, agencije EU-a (Europol, eu-LISA, Europski potporni ured za azil (EASO) i Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (EBCGA) te na razmjeni informacija između Komisije, Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) i zemalja čiji državljani ne moraju posjedovati vize.

Izvešće prati **Radni dokument službi Komisije** u kojem su navedene detaljnije informacije o promjenama utvrđenima u konkretnim područjima.

II. Procjena konkretnih područja u skladu s mjerilima za liberalizaciju viznog režima

II.1. Zapadni Balkan

Albanija

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvrat

Kad je riječ o problemima povezanim s nezakonitim migracijama, od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. znatno se povećao broj zabrana ulaska, a broj osoba koje nezakonito borave nešto je manji. Broj zahtjeva albanskih državljana za azil u EU-u u prvoj polovini 2017. smanjio se za 28 % u odnosu na drugu polovinu prethodne godine (sa 17 165 na 12 440), ali je i dalje najveći među svim zemljama čiji državljani ne trebaju vizu. Od 2015. do 2016. broj zabrana ulaska povećao se za 91 % (s 15 835 na 30 305), a broj osoba koje nezakonito borave smanjio se za 30 % (s 47 755 na 33 445). Broj zahtjeva za azil smanjio se za 54 % (s 66 715 na 30 840). Stopa odobravanja azila niska je (1,84 % 2015., odnosno 2,61 % 2016.). Od 2015. do 2016. broj odluka o vraćanju smanjio se za 19 %, s 39 310 na 31 975. Ponovni prihvat dobro funkcionira i zemlja brzo ispunjava zahtjeve država članica za ponovni prihvat. Stopa vraćanja znatno se povećala, s 86 %, koliko je iznosila 2015., na 129 % 2016.

Albanija je posljednjih mjeseci poduzela niz koraka kako bi riješila problem neutemeljenih zahtjeva za azil koje podnose albanski državljani; provedbu tih koraka trebalo bi nastaviti jednakim intenzitetom. Albanija je ostvarila početne rezultate u provedbi akcijskog plana protiv nezakonite migracije, koji je usmjeren na operativnu suradnju u upravljanju nezakonitim migracijama, identifikaciju i zaštitu maloljetnika bez pratnje te borbu protiv krivotvorenja isprava. Albanija je pojačala razmjenu informacija s državama članicama o zabranama ulaska u schengenski prostor. Pojačala je kontrole isprava na nekim graničnim prijelazima, uključujući zračnu luku Rinas, ali trebala bi poboljšati granične kontrole na svim graničnim prijelazima.

Albanija je pojačala i operativnu suradnju s državama članicama koje su najviše pogođene nezakonitim migracijama. Novija praksa Albanije da obavlja „izlazne razgovore” s putnicima na graničnim prijelazima djelotvorna je, ali privremena mjera koju bi trebalo provoditi uz poštovanje temeljnih prava putnika. Albanija je nastojala i povećati svoje kapacitete za

⁷ Belgija, Bugarska, Hrvatska, Cipar, Češka, Danska, Njemačka, Estonija, Grčka, Španjolska, Francuska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Austrija, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija, Slovačka, Finska, Švedska te Švicarska, Norveška, Lihtenštajn i Island.

smještaj tražitelja azila izgradnjom novog otvorenog centra u Babrruu te poboljšati uvjete za prihvata na granici s Grčkom.

Javni red i sigurnost

Skupine **organiziranog kriminala** koje govore albanski jezik posebno su aktivne u širokom rasponu kriminalnih aktivnosti u EU-u. Te skupine obično se bave različitim vrstama kriminala koje uključuju trgovanje drogom (posebno marihuanom, kokainom i heroinom), krijumčarenje migranata i trgovanje ljudima, organizirani kriminal u vezi s imovinom te reketarenje i iznudu.

Albanija je poduzela mjere za poboljšanje djelotvornosti **izvršavanja zakonodavstva** u cilju suzbijanja teškog i organiziranog kriminala. Oduzimanje nezakonitih droga, posebno marihuane, znatno se povećalo od 2015. do 2017., a tijekom sezone 2017. zabilježeno je znatno smanjenje uzgoja marihuane.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se dodatno poboljšanje provedbe, posebno u cilju rješavanja problema povezanih s nezakonitim migracijama. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- poboljšanje graničnih kontrola, među ostalim s pomoću „izlaznih razgovora” na graničnim prijelazima, koji se trebaju provoditi tako da se u potpunosti poštuju temeljna prava putnika,
- nastavak djelotvorne provedbe sporazuma o ponovnom prijehu, prema potrebi sklapanjem provedbenih protokola s dodatnim državama članicama,
- nastavak provedbenih mjera koje su bilateralno dogovorene s državama članicama u cilju smanjenja nezakonitih migracijskih tokova,
- organiziranje javne informativne kampanje o pravima i obvezama povezanim s putovanjem bez vize, usmjerene na područja koja su posebno pogođena nezakonitim migracijama,
- jačanje pomoći ranjivom stanovništvu koje je sklonije nezakonitom napuštanju zemlje u cilju poboljšanja njihove dugoročne socioekonomske integracije, među ostalim podupiranjem ponovne integracije albanskih povratnika,
- daljnje poboljšanje djelotvornosti izvršavanja zakonodavstva usmjerenog na suzbijanje trgovanja ljudima, krijumčarenja migranata, trgovanja drogom i organiziranog kriminala u vezi s imovinom,
- jačanje istraga i kaznenog progona skupina koje se bave organiziranim kriminalom, posebno onih koje se bave trgovanjem drogom i krijumčarenjem migranata,
- angažiranje Europolovog časnika za vezu dodatno će pridonijeti jačanju suradnje u borbi protiv organiziranog kriminala.

Bivša jugoslavenska republika Makedonija

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvata

Kad je riječ o problemima povezanim s nezakonitim migracijama, od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. broj zabrana ulaska ostao je stabilan, ali se povećao broj osoba s nezakonitim boravkom. Tijekom istog se razdoblja broj zahtjeva državljana bivše

jugoslavenske republike Makedonije za azil u EU-u smanjio za 28 % (s 5 240 na 3 755). Od 2015. do 2016. zabrane ulaska smanjile su se za 2 % (s 2 555 na 2 495), broj osoba s nezakonitim boravkom smanjio se za 13 % (s 5 265 na 4 595), a broj zahtjeva za azil smanjio se za 44 % (s 16 110 na 9 100). Stopa odobravanja azila niska je (1,34 % 2015., odnosno 0,80 % 2016.). Od 2015. do 2016. broj odluka o vraćanju povećao se za 6,8 %, s 5 700 na 6 085.

Ponovni prihvati dobro funkcionira i zemlja brzo ispunjava zahtjeve država članica EU-a za ponovni prihvati te je 2016. ostvarila izvrsnu stopu vraćanja od 127 %. Uspostavljeni su provedbeni protokoli s pet država članica, a uskoro će biti provedeno još šest takvih instrumenata. Zemlja je započela pregovore s Komisijom o angažmanu pripadnika Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu na svojem državnom području. Također je izmijenila svoj zakon o strancima kako bi ga uskladila sa standardima EU-a o zakonitoj migraciji.

Javni red i sigurnost

U pogledu **organiziranog kriminala**, skupine organiziranog kriminala iz bivše jugoslavenske republike Makedonije aktivno se bave trgovanjem drogom, posebno heroinom, i njezinom distribucijom. Država je izvor arheoloških i vjerskih predmeta te kulturološke robe koji se nezakonito uvoze u EU. Neke zločinačke skupine bave se i korupcijom u sportu, posebno kladioničarskim prijevarama. Rizik predstavljaju i strani teroristički borci koji pri povratku prelaze državno područje bivše jugoslavenske republike Makedonije.

Bivša jugoslavenska republika Makedonija razvila je vlastitu procjenu opasnosti od teškog i organiziranog kriminala te regionalnu procjenu sa Srbijom i Crnom Gorom. Kad je riječ o **izvršavanju zakonodavstva**, nastojanja usmjerena na veće suzbijanje trgovanja drogom omogućila su oduzimanje veće količine droga, posebno marihuane i sintetičkih droga, a zaustavljeno je i nekoliko bandi koje se bave trgovanjem drogom. Imenovan je nacionalni koordinator za nadziranje borbe protiv terorizma. Poboljšala se suradnja u području izvršavanja zakonodavstva s partnerima na zapadnom Balkanu, Italijom i Slovenijom, kao i operativna suradnja s Europolom. Iako je na snazi sporazum o suradnji s Eurojustom, suradnja je vrlo ograničena i nije određena nova kontaktna točka.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se daljnje poboljšanje provedbe. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- nastavak djelotvorne provedbe sporazuma o ponovnom prihvatu između EU-a i bivše jugoslavenske republike Makedonije, prema potrebi sklapanjem provedbenih protokola s dodatnim državama članicama EU-a,
- jačanje granične kontrole tako da se potpuno poštuju temeljna prava putnika,
- organiziranje javne informativne kampanje o pravima i obvezama povezanim s putovanjem bez vize, usmjerene na područja koja su posebno pogođena nezakonitim migracijama,
- jačanje pomoći ranjivom stanovništvu u cilju poboljšanja njihove dugoročne socioekonomske integracije,
- poboljšanje djelotvornosti izvršavanja zakonodavstva u cilju suzbijanja trgovanja drogom, posebno heroinom, trgovanja arheološkim predmetima i korupcije u sportu te drugih nezakonitih aktivnosti,

- jačanje istraga i kaznenog progona skupina koje se bave organiziranim kriminalom, posebno onih koje se bave trgovanjem drogom,
- brzo određivanje kontaktnih točaka za Eurojust i osiguravanje potpune provedbe sporazuma o suradnji koji je na snazi.

Bosna i Hercegovina

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvrat

Kad je riječ o problemima povezanim s nezakonitim migracijama, od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. kretanja u pogledu zabrana ulaska i nezakonitog boravka ostala su stabilna. Broj zahtjeva državljana Bosne i Hercegovine za azil u EU-u smanjio se za 38 % od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. (s 2 340 na 1 440). Broj zabrana ulaska već je bio stabilan od 2015. do 2016. (5 185 slučajeva 2015. u odnosu na 5 150 tijekom 2016.), kao i brojke povezane s nezakonitim boravkom (3 585 slučajeva 2015., odnosno 3 645 slučajeva 2016.). Broj zahtjeva za azil već se od 2015. do 2016. smanjio za 51 % (s 9 100 na 4 495). Stopa odobravanja azila iznosila je 3,50 % 2015., odnosno 4,20 % 2016. Od 2015. do 2016. broj odluka o vraćanju smanjio se za 10 % (s 5 675 na 5 080). U tom je razdoblju stopa vraćanja bila stabilna i iznosila je otprilike 73 %. Suradnja s državama članicama u području ponovnog prihvata odvijala se nesmetano i bila je zadovoljavajuća te ju treba nastaviti.

U ožujku 2016. Bosna i Hercegovina donijela je strategiju i akcijski plan o migracijama i azilu za razdoblje od 2016. do 2020. kako bi poboljšala svoj strateški okvir za **upravljanje migracijama**. Novi zakon o azilu stupio je na snagu u veljači 2016. u cilju daljnjeg usklađivanja politike azila te zemlje s međunarodnim standardima i pravnom stečevinom EU-a, posebno u području prava podnositelja zahtjeva za azil i korisnika međunarodne zaštite na rad, obrazovanje, socijalnu zaštitu i zdravstvenu skrb, ponovno ujedinjenje obitelji i načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

Javni red i sigurnost

Kad je riječ o **organiziranom kriminalu**, državljani Bosne i Hercegovine među najčešćim su počiniteljima organiziranog kriminala u vezi s imovinom u EU-u. Skupine organiziranog kriminala bave se krađom u kućama, nasilnim provalama i prijevarama te trgovanjem ljudima i nezakonitim drogama preko zapadnobalkanske rute. U tu zemlju dovoze se i vozila ukradena u različitim državama članicama. U Bosni i Hercegovini još uvijek postoje velike zalihe oružja, što je rizik u pogledu nezakonitog trgovanja vatrenim oružjem.

U kolovozu 2016. potpisan je sporazum o operativnoj suradnji s Europolom, kojim se toj zemlji nastoji pružiti potpora u sprečavanju i suzbijanju organiziranog kriminala, terorizma i drugih oblika međunarodnog kriminala. Nakon toga, u svibnju 2017. potpisan je sporazum o upućivanju časnika za vezu u sjedište Europol. Trenutačno je u tijeku postupak određivanja nacionalne kontaktne točke za Europol. Treba pojačati mjere za suzbijanje trgovanja ljudima. Još nije razvijen sveobuhvatni, multidisciplinarni pristup trgovanju ljudima usmjeren na žrtve te bi trebalo poboljšati identifikaciju žrtava.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se daljnje poboljšanje provedbe. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- nastavak djelotvorne provedbe Sporazuma o ponovnom prihvatu između EU-a i Bosne i Hercegovine, prema potrebi sklapanjem provedbenih protokola s preostalim državama članicama EU-a, posvećivanje dodatne pozornosti poštovanju rokova i poboljšanju postupka identifikacije,
- jačanje granične kontrole tako da se potpuno poštuju temeljna prava putnika,
- organiziranje javne informativne kampanje o pravima i obvezama povezanim s putovanjem bez vize, usmjerene na područja koja su posebno pogođena nezakonitim migracijama,
- jačanje pomoći ranjivom stanovništvu u cilju jačanja njihove dugoročne socioekonomske integracije,
- dodatna nastojanja u području trgovanja ljudima,
- rašireniju uporabu financijskih istraga u slučajevima korupcije i organiziranog kriminala.

Crna Gora

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvati

Kad je riječ o problemima povezanim s nezakonitim migracijama, od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. zabilježeno je manje povećanje broja zabrana ulaska i znatno povećanje broja osoba s nezakonitim boravkom. Međutim, u apsolutnim okvirima i dalje se radi o malim brojkama. Broj zahtjeva državljana Crne Gore za azil u EU-u smanjio se za 36 % od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. (sa 795 na 510). Od 2015. do 2016. broj zabrana ulaska smanjio se za 13 %, s 385 na 335, kao i broj osoba s nezakonitim boravkom, koji se smanjio za 26 %, sa 770 na 570. Ukupni broj zahtjeva za azil znatno se smanjio od 2015. do 2016. (s 4 115 na 1 830, što je smanjenje od 56 %). Stopa odobravanja azila niska je (1,63 % 2015., odnosno 1,75 % 2016.). Od 2015. do 2016. broj odluka o vraćanju državljana Crne Gore ostao je stabilan (1 565 tijekom 2015., odnosno 1 500 tijekom 2016.). Države članice EU-a prijavile su vrlo dobru suradnju u području ponovnog prihvata, a stopa vraćanja u Crnu Goru, koja je 2016. iznosila 160 %, bila je najveća među svim trećim zemljama s bezviznim režimom nakon ispunjavanja mjerila za liberalizaciju viznog režima. Međutim, stopa prihvaćanja zahtjeva za ponovni prihvati koje su države članice EU-a izdale u pogledu državljana trećih zemalja i dalje je niska.

Tijekom 2016. donesena je Strategija za ponovnu integraciju osoba vraćenih na temelju sporazuma o ponovnom prihvatu za razdoblje 2016. – 2020. Nakon donošenja Strategije za integrirano upravljanje migracijama za razdoblje 2017. – 2020. uspostavljen je opći strateški okvir i napredovalo je usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u tom području. Međuministarska radna skupina osnovana u kolovozu 2017. nadzire provedbu te strategije.

Javni red i sigurnost

Kad je riječ o **organiziranom kriminalu**, Crna Gora je čvorište za trgovanje nezakonitim duhanskim proizvodima prema EU-u. Skupine organiziranog kriminala podrijetlom iz te zemlje posebno se aktivno bave trgovanjem kokainom. Crnogorske skupine organiziranog kriminala poznate su po pranju novca i ponovnom ulaganju prihoda od teškog i organiziranog kriminala.

Crna Gora dodatno je pojačala svoju institucijsku strukturu za borbu protiv organiziranog kriminala. U Posebnoj policijskoj jedinici sada je zaposleno 20 djelatnika, kako je i predviđeno. Međutim, da bi se mogle zadovoljiti potrebe, potrebno je dodatno povećati broj zaposlenih. Crna Gora je posljednjih godina donijela vlastitu procjenu prijetnje od teškog i organiziranog kriminala, na temelju koje se utvrđuju njezini sigurnosni prioriteti. Donesene su izmjene Kaznenog zakona koje su omogućile provedbu Protokola o krijumčarenju migranata uz Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta. Operativni sporazum s Eurojustom stupio je na snagu u lipnju, a u rujnu je imenovan tužitelj za vezu pri Eurojustu.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se daljnje poboljšanje provedbe. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- nastavak djelotvorne provedbe sporazuma o ponovnom prihvatu između EU-a i Crne Gore, prema potrebi sklapanjem provedbenih protokola s državama članicama EU-a,
- organiziranje javne informativne kampanje o pravima i obvezama povezanim s putovanjem bez vize, usmjerene na područja koja su posebno pogođena nezakonitim migracijama,
- daljnje ostvarivanje dobrih rezultata u području borbe protiv organiziranog kriminala i korupcije,
- jačanje pomoći ranjivom stanovništvu u cilju jačanja njihove dugoročne socioekonomske integracije.

Srbija

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvrat

Kad je riječ o problemima povezanim s nezakonitim migracijama, od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. zabilježeno je manje povećanje broja zabrana ulaska i nezakonitog boravka. Broj zahtjeva državljana Srbije za azil u EU-u znatno se smanjio od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. – za 41 % (sa 7 140 na 4 225). Broj državljana Srbije kojima je 2016. zabranjen ulazak iznosio je 7 910, što je približno jednako brojkama iz 2015., kada je zabilježeno 7 850 slučajeva. Broj osoba s nezakonitim boravkom smanjio se od 2015. do 2016. za 19 % (s 13 785 na 11 180). Od 2015. do 2016. broj zahtjeva za azil već se znatno smanjio – za 55 % (s više od 30 325 na 13 515). Stopa odobravanja azila niska je (1,86 % 2015., odnosno 1,95 % 2016.). Broj odluka o vraćanju srpskih državljana smanjio se za 7 % – s 14 985, koliko je iznosio 2015., na 13 870 tijekom 2016. Srbija vrlo dobro surađuje u postupku ponovnog prihvata svojih državljana te je 2015. postigla stopu vraćanja od 86,65 %, a 2016. stopu od 89,04 %. Problematično je područje ponovnog prihvata državljana trećih zemalja (posebno u pogledu ponovnog prihvata iz Bugarske, Mađarske i Rumunjske). Srbija se na sastanku Zajedničkog odbora za ponovni prihvrat od 3. listopada 2017. obvezala potpuno provesti odredbe o državljanima trećih zemalja iz Sporazuma o ponovnom prihvatu između EU-a i Srbije. To će se pozorno pratiti tijekom sljedećih mjeseci. Zabrinjavajuća je nedavna odluka Srbije o odobravanju putovanja bez vize državljanima Irana i treba ju pozorno pratiti.

Srbija je na kraju 2016. revidirala svoj plan odgovora na povećanje broja migranata kako bi se njime obuhvatilo razdoblje do prosinca 2017. U veljači 2017. Srbija je počela raditi na novoj strategiji i akcijskom planu za suzbijanje nezakonitih migracija za razdoblje 2017. – 2020. Odgođeno je donošenje novog zakona o azilu, a novi zakon o strancima još nije donesen.

Srbija trajno prati kretanja broja tražitelja azila i broja povratnika u okviru sporazuma o ponovnom prihvatu, uključujući ažuriranjem statističkih podataka i stvaranjem migracijskih profila. Srbija ulaže napore u podupiranje ponovne integracije povratnika, uključujući na razini lokalnih zajednica. Srbija organizacijama civilnog društva pruža i financijsku potporu za provedbu informativnih kampanja o postupcima ponovnog prijehva i o rizicima povezanim sa zlouporabom bezvizeg režima, uključujući onih koje su usmjerene na skupine stanovništva za koje su veći izgledi da će nezakonito napustiti zemlju.

Javni red i sigurnost

Kad je riječ o **organiziranom kriminalu**, državljani Srbije jedni su od najčešćih počinitelja organiziranog kriminala u vezi s imovinom u EU-u, posebno u Belgiji, Francuskoj, Njemačkoj i Italiji. Državljani Srbije također su među najčešćim žrtvama trgovanja ljudima iz regije zapadnog Balkana. Zločinci iz Srbije spominju se u vezi s trgovanjem kokainom preko zapadnobalkanske rute, a preko Srbije često se krijumčare i nezakoniti duhanski proizvodi prema EU-u. U Srbiji još uvijek postoje velike zalihe oružja, što je rizik u pogledu nezakonitog trgovanja vatrenim oružjem.

U cilju jačanja borbe protiv organiziranog kriminala, u Zakonu o organizaciji i nadležnosti državnih tijela u suzbijanju organiziranog kriminala, terorizma i korupcije (koji će stupiti na snagu u ožujku 2018.) predviđa se uspostava posebnih tijela za istraživanje, kazneni progon i donošenje odluka u predmetima u navedenim područjima. Srbija je pojačala svoju suradnju s Europolom te je u ožujku 2017. srpski časnik za vezu poslan u sjedište Europolu. Regionalni časnik za vezu Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu poslan je u Beograd u rujnu 2017. Srbija je istog mjeseca potpisala radni dogovor s CEPOL-om. Još nije donesena nova strategija za financijske istrage i općenito nedostaje proaktivni pristup u financijskim istragama. Stalna radna skupina o trgovini ljudima osnovana je 2016. U kolovozu 2017. donesena je nova Strategija za sprečavanje i suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje 2017. – 2022., zajedno s popratnim akcijskim planom. Na temelju te strategije Srbija mora raditi na proaktivnoj identifikaciji žrtava trgovine ljudima i njihovoj odgovarajućoj zaštiti. Srbija još nije započela pregovore o operativnom sporazumu s Eurojustom jer još nije donesen novi Zakon o zaštiti podataka u skladu s pravnom stečevinom EU-a.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se daljnje poboljšanje provedbe. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- nastavak djelotvorne provedbe sporazuma o ponovnom prijehvu između EU-a i Srbije, prema potrebi sklapanjem provedbenih protokola s državama članicama EU-a, posvećivanje dodatne pozornosti ponovnom prijehvu državljana trećih zemalja,
- organiziranje javne informativne kampanje o pravima i obvezama povezanim s putovanjem bez vize, usmjerene na područja koja su posebno pogođena nezakonitim migracijama,
- daljnje jačanje istraga utemeljenih na obavještajnim podacima kako bi se postigla održivost pravomoćnih presuda i razbile mreže organiziranog kriminala, pranja novca i trgovanja ljudima,
- jačanje pomoći ranjivom stanovništvu u cilju jačanja njihove dugoročne socioekonomske integracije.

II.2. Istočno partnerstvo

Moldova

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvata

Kad je riječ o problemima povezanim s nezakonitim migracijama, od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. broj zabrana ulaska u manjoj se mjeri povećao, a broj osoba s nezakonitim boravkom smanjio se. Broj zahtjeva državljana Moldove za azil u EU-u dostigao je vrhunac u proljeće 2016. da bi se od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. znatno smanjio – za 58 % (s 1 730 na 720). Broj zabrana ulaska na granicama povećao se za 71 % od 2015. do 2016. (s 2 725 na 4 660), a broj osoba s nezakonitim boravkom u tom se razdoblju također drastično povećao – za 89 % (s 4 050 na 7 660). Od 2015. do 2016. broj zahtjeva za azil drastično se povećao – za 99 % (s 1 850 na 3 675). Stopa odobravanja azila 2015. iznosila je 10,81 %, ali se 2016. smanjila na 2,07 %. Broj odluka o vraćanju državljana Moldove znatno se povećao – za 178 % od 2015. do 2016. (s 1 810 na 5 035). Stopa vraćanja smanjila se sa 67,13 %, koliko je iznosila 2015., na 48,16 % u 2016. Države članice EU-a cijene kvalitetu suradnje u području ponovnog prihvata, što dokazuje i visoka stopa pozitivnih odgovora na zahtjeve za ponovni prihvata. Na posljednjem sastanku Zajedničkog odbora za ponovni prihvata, održanom 6. listopada 2017., suradnja s Moldovom općenito je ocijenjena pozitivno.

U području **upravljanja migracijama** Moldova provodi akcijski plan za razdoblje 2016. – 2020. za provedbu Nacionalne strategije za migracije i azil za razdoblje 2011. – 2020. Putem projekata kao što su informacijska platforma NEXUS, koja je dostupna na internetu i ima urede u različitim gradovima u Moldovi te jedan ured u Parizu, državljanima Moldove mogu dobiti informacije o koristima i rizicima različitih aspekata migracija.

Javni red i sigurnost

Moldavske skupine organiziranog kriminala posebno su aktivne u Austriji, Francuskoj, Njemačkoj, Latviji i Poljskoj te se bave različitim vrstama **organiziranog kriminala**, kao što su organizirani kriminal u vezi s imovinom, nezakonita trgovina duhanom, trgovanje drogom (posebno je zabrinjavajuće trgovanje heroinom), prijevare povezane s trošarinama, prijevare s platnim karticama i pranje novca. Skupine organiziranog kriminala koje govore ruski jezik posebno iskorištavaju Moldovu kao tranzitnu zemlju za pranje novca i njegovo unošenje u EU. Moldova je i dalje zemlja podrijetla za trgovanje ljudima. U cilju poboljšanja pravosudne suradnje, Moldova je sredinom 2014. potpisala sporazum s Eurojustom, koji je stupio na snagu u listopadu 2016. Suradnja u području izvršavanja zakonodavstva pojačana je potpisivanjem sporazuma s Europolom u prosincu 2014.

Od završnog izvješća o liberalizaciji viznog režima Moldova je donijela zakone za jačanje institucijskog okvira za **suzbijanje korupcije** (posebno korupcije na visokoj razini) i **pranja novca**. Međutim, provedba ozbiljno kasni. I dalje postoji zabrinutost u pogledu političkog utjecaja na borbu protiv korupcije i pranja novca. Pokušaji slabljenja okvira za suzbijanje korupcije (kao što su takozvani „zakon o liberalizaciji kapitala” i takozvani „poslovni paket”, koji je, među ostalim, usmjeren na promjenu institucijske strukture tijela za borbu protiv korupcije) negativno utječu na vjerodostojnost političke volje za suzbijanje korupcije. Iako je

u posljednjem izvješću o liberalizaciji viznog režima predviđena uspostava ureda za povrat imovine, ured je uspostavljen tek 2017., a njegova je nadležnost trenutačno ograničena na slučajeve korupcije i pranja novca. Zbog kašnjenja u provedbi Zakona o nacionalnom tijelu za integritet od kolovoza 2016. došlo je do zastoja u provjeri imovinskih kartica i sukoba interesa. Nije ostvaren napredak u pogledu zakonodavstva o sprečavanju pranja novca (u cilju usklađivanja s 4. direktivom EU-a o sprečavanju pranja novca).

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Međutim, ako se ne poduzmu hitne mjere za osiguranje trajne i održive provedbe, moglo bi biti ugroženo ispunjenje mjerila povezanih sa suzbijanjem korupcije i pranja novca. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- jačanje borbe protiv organiziranog kriminala donošenjem novog zakonodavstva o sprečavanju pranja novca,
- osiguravanje potpune neovisnosti, učinkovitosti i djelotvornosti specijaliziranih institucija za suzbijanje korupcije, osiguravanje da budući pravni okvir takozvanog „poslovnog paketa” ne utječe negativno na borbu protiv korupcije i istrage bankovnih prijevара,
- hitno osiguravanje funkcioniranja Nacionalnog tijela za integritet imenovanjem viših dužnosnika i inspektora,
- osiguravanje pravilnog funkcioniranja Agencije za povrat imovine stečene kaznenim djelima osiguravanjem pristupa svim potrebnim informacijama (uključujući baze podataka), dodjeljivanjem dostatnih sredstava i osoblja te proširenjem njezina područja nadležnosti na imovinu stečenu bilo kojom vrstom kaznenog djela,
- jačanje nastojanja za postizanje uspjeha u suzbijanju korupcije na visokoj razini,
- jačanje ciljanih informativnih kampanja kojima se pojašnjavaju prava i obveze u okviru putovanja bez vize.

Gruzija

Integrirano upravljanje granicama, upravljanje migracijama i azil

Kad je riječ o problemima povezanim s nezakinitim migracijama, od druge polovine 2016. do sredine 2017. nije bilo znatnih promjena u području nezakinitog boravka i zabrana ulaska. Broj zahtjeva državljana Gruzije za azil u EU-u nije se dodatno povećao od druge polovine 2016. (4 750) do sredine 2017. (4 630) . Broj zabrana ulaska smanjio se za 39 % – s 1 330 tijekom 2015. na 810 tijekom 2016., a broj osoba s nezakinitim boravkom smanjio se za 3 % – s 5 405, koliko je iznosio 2015., na 5 240 tijekom 2016. Broj zahtjeva za azil povećao se za 7,2 % (s 8 110 2015. na 8 700 2016.). Od prve do druge polovine 2016. zabilježen je rast od 22 % (s 3 905 na 4 750). Stopa odobravanja azila ostala je približno jednaka (6,62 % 2015., odnosno 6,48 % 2016.). Broj državljana Gruzije kojima je naložen odlazak smanjio se za 12 %, odnosno s 6 415 2015. na 5 635 2016., a stopa vraćanja povećala se s 45,13 %, koliko je iznosila 2015., na 55,90 % 2016. Iako je stopa vraćanja relativno skromna, države članice smatraju da je suradnja u području ponovnog prihvata izvrsna, a nadležna tijela Gruzije odobrila su veliku većinu zahtjeva za ponovni prihvrat podnesenih 2016.

Gruzija je dalje napredovala u provedbi Migracijske strategije za razdoblje 2016. – 2020. i njezina akcijskog plana, među ostalim uspostavom Jedinstvenog sustava za analizu migracija

(pušten u probni rad u listopadu 2016.), Jedinstvenog sustava za analizu rizika i prijetnji na granicama, metodologije za analizu rizika migracija i ažuriranjem Migracijskog profila iz 2015. te je tako nastavila održivu provedbu mjerila za liberalizaciju viznog režima. Gruzija provodi tri faze nacionalnih kampanja i osposobljavanja o pravilima za putovanje bez viza te nazire putovanja u schengenski prostor.

Kad je riječ o postupcima azila, velik broj zahtjeva za azil u Gruziji koji su u prvoj polovini 2017. odbijeni zbog nacionalne sigurnosti⁸ spominje se kao zabrinjavajuće pitanje u trećem i četvrtom izvješću o napretku Gruzije u provedbi akcijskog plana za liberalizaciju viznog režima⁹ te treba raditi na rješavanju tog problema.

Javni red i sigurnost

Od posljednjeg izvješća o liberalizaciji viznog režima, pripadnici skupina organiziranog kriminala iz Gruzije još uvijek su među najzastupljenijim državljanima država izvan EU-a koji se bave **teškim i organiziranim kriminalom** u EU-u. Gruzijske skupine organiziranog kriminala vrlo su mobilne, većinom se bave organiziranim kriminalom u vezi s imovinom (posebno organiziranim provalama i krađama) i posebno su aktivne u Francuskoj, Grčkoj, Njemačkoj, Italiji i Španjolskoj. Te su skupine organiziranog kriminala posebno opasne za EU jer se njihove aktivnosti često smatraju kriminalom niskog intenziteta, ali se njihova kontrola nad tržištem kriminala postupno povećava te surađuju s drugim skupinama organiziranog kriminala izvan EU-a. Gruzija je tranzitna zemlja za različitu nezakonitu robu koja se nezakonito unosi u EU, posebno za drogu. U Gruziji se sve više obavlja pranje nezakonitih prihoda različitih skupina organiziranog kriminala u EU-u i izvan njega te sve više postaje tranzitna zemlja za oprane prihode stečene kaznenim djelima.

Gruzija je osigurala trajno ispunjavanje i pokazala ozbiljnu predanost **sprečavanju i suzbijanju organiziranog kriminala**. Pojačala je suradnju na međunarodnoj razini. Nastojanja moraju biti trajna i konsolidirana, posebno u pogledu provedbe. Redovito se ažuriraju nacionalne strategije i akcijski planovi te zakonodavstvo. Nova nacionalna strategija za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2017. – 2020. i akcijski plan za razdoblje 2017. – 2018. usmjereni su na sljedeća ključna područja: skupine organiziranog kriminala („kradljivci u srodstvu”), droge, kiberkriminalitet, suvremene policijske aktivnosti i međunarodnu suradnju. Sljedećih mjeseci mora se osigurati njihova pravodobna i djelotvorna provedba. Napreduju reforme policije pokrenute 2015. i usmjerene na policijske aktivnosti temeljene na obavještajnim podacima i zajednici kao i uspostava jedinstvenog sustava za analizu kriminala. Oni su od ključne važnosti za razumijevanje i analizu zločinačkih aktivnosti i ciljano izvršavanje zakonodavstva te za mjere kaznenog pravosuđa. U ključne države članice upućeni su policijski izaslanici i sklapaju se novi sporazumi u području izvršavanja zakonodavstva. Gruzija je u travnju 2017. potpisala sporazum o operativnoj i strateškoj suradnji s Europolom, koji je stupio na snagu u srpnju 2017. U tijeku su pripreme za pregovore o sporazumu o suradnji s Eurojustom, a početak pregovora predviđen je za siječanj 2018.

⁸ U razdoblju od siječnja do lipnja 2017. u 26 % slučajeva donesene su odluke o odbijanju iz razloga nacionalne sigurnosti. Tijekom 2016. takvih je odluka bilo 5 %, a 2015. 4 % (izvor: UNHCR).

⁹ COM (2015) 199/SWD(2015) 103 final, donesen 8.5.2015. i COM(2015) 684/SWD(2015) 299 final, donesen 18.12.2015.

Iako Gruzija općenito uspješno provodi reforme za **suzbijanje korupcije**, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti djelotvornoj provedbi mehanizma provjere imovinskih kartica, koji je uveden u siječnju 2017.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se daljnje poboljšanje provedbe. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- nastavak kampanja o pravilima za putovanje bez viza, dovršenje sustava za analizu migracija i rizika te jačanje nastojanja usmjerenih na uklanjanje utvrđenih glavnih uzroka migracija,
- žurnu provedbu sporazuma o suradnji sklopljenog s Europolom i sklapanje sporazuma o suradnji s Eurojustom,
- dovršetak reforme o policijskim aktivnostima na temelju obavještajnih podataka i prioritetno stvaranje jedinstvenog sustava za analizu kriminala,
- nastavak prekograničnog izvršavanja zakonodavstva i pravosudne suradnje te njihovo daljnje jačanje,
- jačanje nastojanja usmjerenih na provedbu zakonodavstva o pranju novca, praćenje, zamrzavanje i oduzimanje imovine stečene kaznenim djelima, uključujući preko granica; imenovanje nacionalnog Ureda za povrat imovine; usklađivanje zakonodavstva s četvrtom direktivom EU-a o sprečavanju pranja novca,
- donošenje izmjena zakona o suzbijanju diskriminacije kako bi se osigurala djelotvornost njegove provedbe.

Ukrajina

Integrirano upravljanje granicama, upravljanje migracijama i azil

Kad je riječ o problemima povezanim s nezakonitim migracijama, od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. u manjoj su se mjeri smanjio broj nezakonitih boravaka i zabrana ulaska. Broj zahtjeva državljana Ukrajine za azil u EU-u bio je stabilan od druge polovine 2016. do prve polovine 2017. (s 5 435 na 5 380). Broj zabrana ulaska u manjoj se mjeri smanjio – za 5 %, s 23 795 tijekom 2015. na 22 495 tijekom 2016., a broj osoba s nezakonitim boravkom povećao se za 26 % – s 23 480, koliko je iznosio 2015., na 29 565 tijekom 2016. Broj zahtjeva za azil znatno se smanjio – za 44 %: s 22 100 zahtjeva za azil 2015. na 12 460 zahtjeva za azil 2016. Stopa odobravanja azila iznosila je 30,12 % 2015., odnosno 24,61 % 2016. Broj državljana Ukrajine kojima je naložen odlazak povećao se od 2015. do 2016. s 19 200 na 26 865, a stopa vraćanja povećala se u istom razdoblju sa 76,41 % na 82,58 %. Suradnja s Ukrajinom u području ponovnog prihvata i dalje je jako dobra, što dokazuju kvalitativne ocjene EU-a i država članica.

Kad je riječ o upravljanju migracijama, 12. srpnja 2017. donesena je Nacionalna migracijska politika Ukrajine do 2025. U razdoblju od 2015. do 2017. Ukrajina je pokrenula ciljane nacionalne preventivne operacije za praćenje provedbe zakonodavstva o migracijama. U svibnju 2017. Ukrajina je pokrenula nacionalnu informativnu kampanju u cilju objašnjenja prava i obveza koje proizlaze iz bezviznog režima.

Javni red i sigurnost

U pogledu **organiziranog kriminala**, Ukrajina je i dalje tranzitna zemlja za krijumčarenje različite nezakonite robe u EU. Velikim količinama heroina trguje se kavkaskom rutom, među drugim zemljama Istočnog partnerstva i preko Ukrajine prema EU-u. Ukrajinske skupine organiziranog kriminala sudjeluju u prijevarama povezanim s trošarinama, posebno u proizvodnji nezakonitih duhanskih proizvoda i njihovom krijumčarenju u EU. Kiberkriminalci iz Ukrajine vrlo su napredni. Kad je riječ o nezakonitom trgovanju vatrenim oružjem, iako se čini da je razina aktivnosti trgovanja trenutačno niska, Ukrajina bi mogla biti izvorna zemlja za krijumčarenje nezakonitog vatrenog oružja u EU. Bivša jedinica nacionalne policije za istrage organiziranog kriminala ukinuta je 2015. i nema planova za njezinu zamjenu.

Ukrajina je ratificirala sporazum o operativnoj i strateškoj suradnji s Europolom. U rujnu 2017. stupio je na snagu sporazum o suradnji s Eurojustom u pogledu suzbijanja prekograničnog kriminala i terorizma. Kao prvi korak k uspostavi sustava kibersigurnosti, Parlament je u listopadu 2017. donio zakon o kibersigurnosti kako bi započeo s oblikovanjem nacionalne politike u tom području i stvorio uvjete za osiguranje kiberzaštite informacijske strukture zemlje.

Od konačnog izvješća o liberalizaciji viznog režima ostvaren je napredak u provedbi **reforme za suzbijanje korupcije**, posebno u pogledu djelotvornog funkcioniranja novoosnovanog Nacionalnog ureda za borbu protiv korupcije (NABU) i specijaliziranog antikorupcijskog tužiteljstva (SAP), ali održivost reformi i dalje je problematična. Glavni prioriteti trebali bi biti održavanje i jačanje neovisnosti te djelotvorno funkcioniranje NABU-a, SAP-a i Nacionalne agencije za sprečavanje korupcije (NAPC). Nedavne promjene, kao što su uvođenje kratkih rokova za istrage prije suđenja i činjenica da je ured državnog odvjetnika krajem studenoga objavio tajne istrage NABU-a, znatno ugrožavaju sposobnost NABU-a za djelotvornu provedbu istraga i umanjuju povjerenje javnosti u institucije za suzbijanje korupcije. Nacrt zakona koji je iznesen u Parlamentu početkom prosinca 2017. i kojim bi se neopravdano olakšalo razrješenje voditelja antikorupcijskih institucija trenutačno je uklonjen s dnevnog reda, ali i dalje je registriran. Nadalje, vrlo je zabrinjavajući manjak osuda u predmetima u nadležnosti NABU-a i SAP-a. Uspostavom neovisnog specijaliziranog visokog antikorupcijskog suda u skladu s Venecijanskom komisijom pridonijelo bi se uklanjanju tih nedostataka.

Kad je riječ o NAPC-u, iako je sustav e-imovinskih kartica uspješno pokrenut u rujnu 2016., njegovu djelotvornu provedbu ugrožavaju brojni problemi. Ti se problemi odnose na upravljanje Agencijom, zahtjevan regulatorni okvir, nepostojanje automatiziranog softvera za provjere, nepostojanje izravnog i automatskog pristupa relevantnim bazama podataka i registrima te trajni manjak suradnje drugih državnih institucija. Nedavni slučaj zviždača protiv vodstva NAPC-a dodatni je izvor zabrinutosti u pogledu vjerodostojnosti te institucije i njezine sposobnosti da ostvaruje rezultate.

Daljnji zabrinjavajući događaji uključuju sve veći pritisak na civilno društvo, koji uključuje kaznene istrage i fizičke napade. Vrlo su zabrinjavajuće i zakonodavne promjene uvedene u ožujku 2017., kojima se od boraca protiv korupcije zahtijeva da podnose imovinske kartice.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Međutim, s obzirom na nova kretanja, potrebno je poduzeti hitne mjere za osiguravanje potpune provedbe i

održivosti prethodnih reformi, posebno u pogledu mjerila za suzbijanje korupcije. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- jačanje suradnje s relevantnim agencijama EU-a u cilju sprečavanja rizika povezanih s nezakonitim migracijama,
- jačanje ciljanih informativnih kampanja kojima se pojašnjavaju prava i obveze u okviru putovanja bez vize,
- osiguravanje neovisnosti, djelotvornosti i održivosti institucijskog okvira za suzbijanje korupcije, posebno uspostavom neovisnog i specijaliziranog visokog antikorupcijskog suda u skladu s mišljenjem Venecijanske komisije i ukrajinskim zakonodavstvom. Istodobno se moraju osigurati i pojačati neovisnost i kapacitet NABU-a i SAP-a te zaustaviti trenutačni trendovi koji ugrožavaju njihov rad,
- žurnu obnovu vjerodostojnosti NAPC-a i uspostavu djelotvornog sustava za provjeru imovinskih kartica, uključujući s pomoću softvera za automatske provjere s izravnim i automatskim pristupom državnim bazama podataka i registrima,
- stavljanje izvan snage izmjena kojima se područje primjene obveze podnošenja imovinskih kartica proširuje na pripadnike civilnog društva te osiguravanje da civilno društvo može vršiti svoju ulogu bez nepotrebnih prepreka i utjecaja,
- jačanje nastojanja usmjerenih na suzbijanje organiziranog kriminala, među ostalim osiguravanjem dostatnih sredstava i stručnog znanja u nacionalnoj policiji, uvođenjem jasnog razgraničenja nadležnosti te poboljšanjem suradnje među agencijama za izvršavanje zakonodavstva.

III. Zaključci

U skladu s člankom 1.a stavkom 2.b Uredbe (EZ) br. 539/2001, kojim se od Komisije zahtijeva da trajno prati ispunjavaju li treće zemlje zahtjeve liberalizacije viznog režima te da o tome izvješćuje, Komisija smatra, na temelju analize iznesene u ovom Izvješću i priloženom Radnom dokumentu službi, da predmetne zemlje i dalje ispunjavaju zahtjeve za liberalizaciju viznog režima. U Izvješću su navedene daljnje mjere koje treba poduzeti u konkretnim područjima kako bi se osigurala trajna i održiva provedba. Nadalje, treba osigurati trajnu provedbu svih ostalih mjerila.

Države zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva i dalje poduzimaju mjere za rješavanje preostalih problema povezanih s **nezakonitim migracijama**, posebno **Albanija**. Tim se mjerama već postižu rezultati. Suradnja u području ponovnog prihvata i dalje se nesmetano odvija sa svim zemljama zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva koje sudjeluju u bezviznom sustavu te su stope vraćanja u načelu visoke.

Kad je riječ o **sprečavanju i suzbijanju organiziranog kriminala**, skupine organiziranog kriminala iz tih zemalja, unatoč trajnim nastojanjima, i dalje se aktivno bave trgovanjem nezakonitim vatrenim oružjem, zločinima u vezi s imovinom i trgovanjem različitim nezakonitom robom (posebno drogom i duhanom), pranjem novca, trgovanjem ljudima, krijumčarenjem migranata i kiberkriminalitetom u državama članicama EU-a. Potrebno je pojačati nastojanja u tom pogledu.

U pogledu **sprečavanja i suzbijanja korupcije i pranja novca**, **Moldova** mora poduzeti hitne mjere kako bi osigurala trajnu provedbu mjerila i održivost reformi. S obzirom na

nedavna kretanja, **Ukrajina** također hitno mora zaštititi mjere za suzbijanje korupcije uvedene prethodnim reformama i omogućiti daljnji napredak.

Provedba mjerila za liberalizaciju viznog režima trajan je proces koji je još uvijek u tijeku. Redoviti sastanci pododbora za pravosuđe, slobodu i sigurnost, dijalozi između EU-a i država obuhvaćenih liberalizacijom viznog režima te, za zemlje zapadnog Balkana, prema potrebi, pregovori o pristupanju EU-u i sastanci viših dužnosnika, odgovarajući su okvir za daljnje razgovore o tim pitanjima. Komisija će 2018. ponovno izvijestiti Europski parlament i Vijeće o tome ispunjavaju li treće zemlje i dalje zahtjeve za liberalizaciju viznog režima.